

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра хорового та оперно-симфонічного диригування

"ПОГОДЖУЮ"

Гарант освітньо-професійної програми,
декан факультету музикознавства, композиції,
вокалу та диригування, доцент

 Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

25 червня 2021 року

"ПОГОДЖУЮ"

Декан факультету музикознавства, композиції,
вокалу та диригування, доцент

 Я. ОЛЕКСІВ

25 червня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„ МЕТОДИКА РОБОТИ З ХОРОМ ”**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Хорове диригування
Статус	Обов'язкова компонента освітньої програми циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки ОКЗ.9.13
Загальний обсяг	2 кредити ЄКТС (60 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен (2)
Термін викладання	1-2 семестри
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	денна

Робоча програма навчальної дисципліни „ **Методика роботи з хором** ” з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка «26» травня 2021 року (Протокол № 1)

Розробник:

Юзюк Іван Семенович – професор, завідувач кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування;

Дерев'янка Богдан Петрович – професор кафедри хорового та оперно-симфонічного диригування, заслужений артист України.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри *Хорового та оперно-симфонічного диригування*

“_21_” _____ червня _____ 2021 р., протокол № _12

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Методика роботи з хором» передбачає підготовку висококваліфікованого диригента, який володіє комплексом практичних занять оперної підготовки, необхідних для організації та успішного керівництва оркестровими колективами різної кваліфікації.

Набуті навички при вивченні дисципліни «Методика роботи з хором», полегшують студентів оволодіння багатогранністю оперної вистави, зменшує кількість проблем, які постають перед диригентом початківцем. У студента, який оволодів практичними навичками роботи з хором оперної студії, розвивається творча увага, розумуння відповідальності за якість виконання усіх компонентів оперного спектаклю.

Основним завданням, або метою даного предмету „Методика роботи з хором” є всестороння підготовка майбутніх спеціалістів диригентів до роботи в професійних оперних колективах.

Важливе значення для майбутнього диригента має теж вміння оперувати так званими закулісними хорами, які зустрічаються в опернім спектаклі. Ця специфічна форма хорового співу в опері вимагає від диригента особливих професійних навичок.

Студент повинен знати:

- Про підпорядкованість всіх задіяних в постановці колективів (оркестр, солісти, балет, міманс) одній меті — злагодженій взаємодії деталей та фрагментів виконання загальної музично-драматичній ідеї твору. Для цього хормейстер, балетмейстер, а також режисер-постановник та художник декоратор узгоджують свої творчі задуми з найголовнішою персоною, яка здійснює постановку — з диригентом-постановником.

- Досконально знати не тільки ті музичні фрагменти, де приймає участь хоровий колектив (або окремі його групи), але весь твір у цілому.

- Методику роботи з хором, правильне проведення репетицій, як усього колективу, так і окремих його груп: специфіку проведення мізансценних репетицій, статичних, оркестрових та загальних оркестрових репетицій);

- специфіку проведення закулісних хорів, банд, ансамблів тощо).

Студент повинен вміти:

- Проводити репетицію з хором всіх хорових фрагментів опери; працювати над:

- інтонацією і строем;

- артикуляцією та дикцією;

- фразуванням;

- однорідністю тембрального та динамічного звучання хору;

- ансамблем хорових партій та хору в цілому;

- загострювати увагу артистів хору на образне мислення та художнє

- втілення твору;

- здійснювати свої наміри у втіленні загальної концепції хорових епізодів

- в контексті музично-драматичного розвитку оперної вистави;

- проводити закулісні хори та хорові ансамблі.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 1	Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
ЗК 2	Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 4	Здатність до розв'язання проблем.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 7	Здатність до критики та самокритики.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
ЗК 10	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність володіти іноземною мовою.
ЗК 12	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 13	Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
ЗК 14	Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	
СК 1	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 3	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 4	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 7	Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
СК 8	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 9	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних

	систем та концепцій.
СК 10	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 11	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 12	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 13	Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
СК 14	Здатність здійснювати редакторську та лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва.
СК 15	Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
СК 16	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 17	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 2	Володіти методами та навичками ансамблевої гри / хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів.
РН 3	Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.
РН 4	Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
РН 5	Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.
РН 6	Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
РН 7	Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
РН 10	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 11	Вміти здійснювати педагогічну діяльність.
РН 12	Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.
РН 13	Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
РН 14	Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами																
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	I курс	II курс	III курс	IV курс													
						Всього	у тому числі:			Семестри																
							лекційні	індивідуальні		практичні	1	2	3	4	5	6	7	8								
	Кількість тижнів в семестрі																									
												15	15	15	15	15	15	15	15	15	15					
Методика роботи з хором	2			2	60	30	30			30	1	1														

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		практичні
I		2	60	30	30			30
	1	1	30	15	15			15
	2	1	30	15	15			15

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ 1,2 семестри

	Модуль 1. Хорове диригування	
	Змістовий модуль 1. Групові та індивідуальні репетиції	
Тема 1	Робота над окремими хоровими партіями	15
	Змістовий модуль 2 Загальні репетиції	
Тема 1	Статичні і мізансценні репетиції	15
	Всього годин	30
	Всього за лекційний курс	30

Самостійна робота

1,2 семестр

№ з/п		Кількість годин
1.	Загальні відомості про хор (типи, види хорів, хорові голоси та їх коротка характеристика).	6
	Поточний контроль	2
2.	Інтонація та стрій хору.	7
	Всього	15
	II семестр	
3.	Розспівування хору	7
	Поточний контроль	2
	Підсумковий контроль (екзамен)	4
	Всього	15

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Критерій оцінок

Щоби отримати оцінки:

„відмінно" — студент повинен бездоганно опанувати весь матеріал, який вивчався у навчальному році, відмінно виконувати всі поточні завдання в роботі з хором, оперної студії, не мати пропусків відвідування занять без поважних причин.

„добре" — студент повинен добре опанувати весь матеріал, який вивчався у навчальному році, добре виконувати всі завдання в роботі з хором, оперної студії, не мати пропусків відвідування занять без поважних причин.

„задовільно" — студент повинен на задовільному рівні опанувати матеріал, який вивчався у навчальному році, на задовільному рівні виконувати всі завдання в роботі з хором оперної студії, не мати більше як 25 % пропусків відвідування занять.

„незадовільно" — студент незадовільно опанував матеріал курсу, не виявив достатніх навиків в роботі з хором, має більше як 60 % пропусків занять.

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Попередній контроль спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. Поточний контроль здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. Тематичний контроль здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. Підсумковий контроль проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на державному іспиті.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Андреева Л. "Методика преподавания хорового дирижирования в музыкальных училищах." М., 1969.
- Дмитриевский Г. "Хороведение и управление хором" М., 1948.
- Сгоров О. "Теорія і практика роботи з хором" К., 1961.
- Єржемський Г. "Психологія диригування" М., 1968.
- Иванов-Радкевич "О воспитании дирижера" М., Музыка, 1973.
- Казачков С. "Дирижерский аппарат и его постановка" М., 1967.
- Колесса М. "Основи техніки диригування" К., 1973.
- Лицвенко И. "Практическое руководство по хоровой аранжировке". М., 1962
- Ленский А. "Искусство хоровой аранжировки". М. 1962
- Полтавцев И. "Курс чтения хоровых партитур". М. 1964.
- Соколов В. "Работа с хором". М. 1964.
- Усова И. "Хоровая литература". М. 1976.
- Чесноков П. "Хор и управление им". М. 1952.
- Ушкарева А. "Основы хорового письма". М. 1986.

- Шелков Й. "Хрестоматия по чтению хоровых партитур" Л.1963.
Юрлов А. "Сборник статей" под ред.И.Марисовой" М.1983.

Допоміжна

- Гоноболін Ф. " Психологія". – К.: Вища школа, 1975.
Кобиляцький І. "Основи педагогіки вищої школи". - К.: Вища школа, 1978.
Лисина М. "Проблемы онтогенеза общения". – М.: Педагогика, 1986.
Маркевич И. "О науке дирижирования". – М.: Музыка, 1970.
"Основа педагогического мастерства". – К.: Вища школа, 1987.
"Педагогіка" / за ред. М. Ярмаченка. – М.-К. Вища школа, 1986.
"Проблемы общения в психологи" / Под ред. Б. Ломова. – М.: Наука, 1981.
Разумний І. "Посібник з диригування". – К.: Музична Україна, 1968.
Сохор А. "Воспитательная роль музыки". – Л.: Музыка, 1975.
Стулова Т. "Хоровой класс". - М.: Просвещение, 1988.
Шмигаров Г. "Эмоции и чувства" – М.: Наука, 1971.
Якубін Л. "Гармонія емоціонального і раціонального у формуванні особистості". – К. 1964.